
Публикуван на: 14-07-2008

Източник: [Портал Европа](#)

Анализ на Дидие Бийон, Директор на Института по международни и стратегически отношения (Франция) публикуван в „Льо монд дипломатик“, юни 2008. **Докъде се стигна с преговорите между Европейския съюз и Турция? - Ако искаме да преценим какъв е напредъкът в преговорите между Турция и Европейския съюз до момента, би трябвало първо да различим техническите параметри, свързани със сложността на един такъв процес, от по-скоро политическите фактори, които изникват по време на процеса, които даже могат да го нарушат.**

По отношение на техническите параметри, Турция трябва да интегрира в националното си право 90-те хиляди страници европейско право. Трудна задача, която най-вероятно турската страна е подценила. За да се постигне това, 35-те глави, които покриват почти всички компетентни области на Европейския съюз, трябва постепенно да бъдат разгледани. От 3 октомври 1995 година насам, датата на започване на преговорите, само 6 глави са отворени: наука и научно изследване, индустриална политика и предприятия, статистика, финасов контрол, трансевропейски мрежи и защита на здравето на потребителя.

До края на 2008 година е възможно те да станат общо 10. Преговорите се сблъскват с много видове препятствия, от които поне две са особено проблематични.

Първото датира от декември 2006 година. След отказа на Турция да даде на кипърските гърци същия статут като този на гражданите на останалите европейски страни и в следствие да отвори своите пристанища и летища за корабите и самолетите на кипърските гърци, Европейският съвет реши, че от една страна ще замрази 8 от 35-те присъединителни глави и, че никоя от отворените засега глави няма да може да бъде затворена.

Второто препятствие е свързано с притесненията, които породиха избирането на Никола Саркози за президент на Франция. По време на изборната си кампания, той освен, че се противопостави на перспективата Турция да се интегрира в ЕС, беше заплашил, че ще постави вето на всякаво предложение за отваряне на нови присъединителни глави.

Всъщност Саркози не изпълни нито една от двете заплахи, уточнявайки все пак, че той не би се противопоставил на предложения, които са съвместими с неговите две възможни визии за бъдещето интеграция или асоцииране под формата на привилегировано партньорство. За момента френският президент отказва да отвори главата за икономическа и парична политика, чието отваряне би значело, според него, че присъединяването е единственият възможен избор.

За преговорите ЕС-Турция

Тези проблеми, предизвикани от някои европейски държави като Франция, Австрия, Кипър, са отражение на екзистенциалната криза, в която се намира Европейският съюз. Перспективата за присъединяването на Турция е свързана с въпроса какъв тип съюз искаме да създадем. С други думи, турският случай конкретизира множество въпроси и най-вече тези, които се отнасят до ценностите и границите на европейската идентичност.

Основната линия, която би трябвало да ориентира мисълта и решенията на Съюза относно Турция е тази на "допълването". Трябва да се разбере дали Европейският съюз има амбицията да упражнява политическо влияние върху регионите, които се намират в периферията му.

Ако изграждането на Европейския съюз няма за цел, даже и да звучи амбициозно, да играе важна роля в международните отношения, то тогава валидността на целия проект е под въпрос. Ако въпреки започването на присъединителните преговори, факторите, които го блокират, надделят над напредъка между двете страни, на Турция ще ѝ се наложи да преговаря отново основите на отношенията си със Съюза и най-вече ще бъде принудена да води една много по-независима външна политика на сигурност.

Вредата от една такава стратегия може да бъде значителна, правейки още по-непредвидима една много нестабилна вече регионална игра. Отхвърлянето на перспективата за интеграция на Турция значи да се поеме риска тя да се върне към една националистическа политика, от което никой няма интерес.

Въпреки това, начинът, по който ЕСД се държи с тази страна, предизвиква нежелание у нейните граждани Турция да се присъедини един ден към него. Дълго време всички проучвания на общественото мнение показваха, че около 65-70% от турското население подкрепяше перспективата за присъединяване. Днес ситуацията е различна: през 2006 година само 54% от запитаните я подкрепяха, а през 2007 година 40%...

Друг притеснителен факт е, че само 26% от турците смятат, че страната им вероятно ще се присъедини. Освен това много проевропейски демократи, които не са променили убежденията си, продължават да вярват, че страната им трябва да се присъедини към Европа. Те обясняват, че не вярват тяхната страна да се интегрира един ден в Съюза заради препятствия, които винаги ще ги има и, които ще и попречат да го направи.

В крайна сметка, според тях пътят, който трябва да се измени, е може би по-важен от целта и трябва неуморно да се продължава с реформите, които при всички случаи са полезни за турското общество. При все това, въпреки огорчението и объркването, което предизвика европейската политика, една голяма част от електората гласува на последните избори за партията, която изглежда иска да запази своята проевропейска икономическа и политическа ориентация.

Все пак, фактът, че "Партията на справедливостта и развитието" не напредва много с реформите, вероятно не е случайност. Ако партията счита, че нейният електорат не подкрепя европейската перспектива на Турция, тя няма да му се противопостави.

Появяването на евроскептизъм е може би само временно явление, но този феномен е особено показателен за това какви са актуалните тенденции. Европейският проект, обединяващ идентичностите на различните европейски държави, в момента се задъхва.

Европейските ръководители трябва по-скоро да се замислят по този въпрос, а не да прокуждат Турция. Погрешно ще е да се гледа само по един линеерен и механичен начин на бъдещето, да се счита, че присъединяването на Турция ще промени само числеността на населението на Съюза. Ако тя интегрира общностната структурата, ще промени същността ѝ, но за да се случи това, ние считаме, че голям брой въпроси, които сега са проблематични за турско-европейските отношения,

За преговорите ЕС-Турция

трябва да бъдат преодоляни или поне ще бъдат разгледани по различен начин.